



Nro 14.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK  
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 16-dik napján 1793.  
esztendőben.*

*Hadi Történetek.*

**F**el serdült koromtól fogva mindig hallottam, a' józan okosság és tapasztalás is azt tanítták, hogy mindenkor a' győzedelmes izokott a' meg győzöttetett résznek parantsolni, és törvényt szabni, nem pedig a' meg győzöttetett a' győzedelmesnek. *Valenciennesnek* fő kormányozója, *Ferrand* Frantzia Generál, sokat kívánt olyat, Jul. 28 dik napján fel tett capitulatiójában, a' varat ostomló győzedelmes seregeknek fő kormányozójától, az Eboraki hertzegetől, mellyeket sok tekintetre nézve meg nem lehetett nékie engedni. Múlt postával ki adott Kurirunkban fel jegyeztük az ő kívánságait, lássuk tehát

mostan mind az arra adattatott feleleteket, mind annak tóldalékjait.

A' capitulatióának 1-ső tzikkelyére így felelt az Eboraki herzeg: *A' Frantzia örizet, minden hadi betsülettel ki fog a' Cambraji kapún a' városból költözni, és az úgy nevezett Briquet háznál, fegyvereit, zászlóit, mezőben való ágyúit, minden kár tétel nélkül letenni. Ide tartoznak a' Cavalleriának, Artilleriának, Proviántos szekereknek, és több hadi szolgálatnak lovai is. Ellenben a' hadi tiszteknek mind tulajdon lovaik, mind ólálal fegyvereik meg fognak hagyattatni.*

*A' 2 dik tzikkely egygy átallyában meg nem engedtetett.*

A' 3-ikra illyen válasz adattatott: *A' Frantzia örizet, az első tzikkelyben meg határozottatott mód, szerént, Augustusnak 1-ső napján fog a' várból ki költözni, és minthogy hadi fogságba esett, ki költözése előtt 24 órával tudtára fog az a' hely adattatni, a' honnan Fr. Országba mehefsen, holott fel fog jegyeztetni mind a' tiszteknek igireteik, mind a' katonáknak magok le kötelezések, melly szerént arra fogják magokat le kötelezni, hogy mind addig, mig a' jelenvaló háború tartánd, sem ő Császári Felsége, sem szövetségesei ellen, hanemha a' hadi regula szerént ki váltattatnának, kemény tábori büntetés alatt nem fognak szolgálni.*

*A' 4 ik tzikkely sem artilleriára, sem a' tábori eszközökre és magazinumokra nézve meg nem engedtetik: ellenben a' mi tulajdonok vagyon a' tiszteknek és köz katonáknak, azokat magokkal bántódás nélkül el vihetik.*

Az 5 dikre való felelet ebből állott: *hogy a' Fr. örizet bagazsiája alá szükséges szekerek kész pénz fizetésért fognak adattatni, úgy mindazonáltal, hogy a' Garnison részéről hátra maradandó hadi Cominisariusok személylyesen kötelezzék magokat az adattatandó szekereknek és lovaknak vissza küldtetésekre.*

A' 6-dik tikkely kerekdeden meg vettetett.

A' 7-dik meg engedtetett, az 5-dik tikkelyben fel jegyzett mód és fel tételek szerént.

A' 8-dik is; úgy mindazonáltal, hogy azok a' Fr. hadi Commissariusok, a' kik az ispotályokban való gazdálkodás miatt vissza maradának, a' militaris policia alá legyenek vettettelve; nemkülömben azok, kikről az 5-ik tikkelyben szó vagyon; úgy hasonlóképen a' vissza maradandó beteg katonák is, a' 3-dik tikkely szerént, mint hadi foglyok, úgy gondoltassanak.

A' 9-dik articulusra az a' felelet adattatott, hogy minden, a' ki nem katona, polgári tekintetben fog vétettetni, és mint olyan, a' polgároknak engedtetendő jussal élni.

A' 10-ik tikkely meg nem hagyattatott, hanem a' végeztetett el, hogy az által szökött katonák, igaz lelki isméret szerént által adattassanak, és ha tapasztaltatni fog, hogy mind által nem adattatnának, az el titkoltattak miatt, szoros meg vizsgáltság tétetessen. Az Austriai, és frigyes Fejedelmekhez tartozó hadi foglyok is híven és igazán által adattassanak.

A' 11-dik tikkelyre a' határoztatott meg, hogy a' katonasághoz tartozó irásoknak, bútoroknak, épületeknek, artilleriának, öntött vasnak, fegyveres házaknak, tábori magazinoknak, hadi készületeknek, a' tábori és polgári kasszának, egy szóval, mind azoknak a' dolgoknak, a' mellyek akárminémü titulus alatt, a' kormány székhöz tartoznak, meg vizsgáltságokra és által vételekre, hadi és polgári Commissariusok fognak ki rendeltetni. Mind a' polgári, mind a' hadi hivatalosok jót fognak állani az említett dolgoknak és eszközöknek híven és igazán lejendő által adások mellett.

A' 12-dik tikkelyre az az igiret tétett, hogy az égygyesült seregeknél uralkodó fenyték, minden lakosnak személybeli és javabeli meg sértődése mellett felelni fog.

A' 13-dik tikkely meg vettetett, és úgy határozott meg, hogy a' jelenvaló Előjárók és hivatalosok, mind addig meg fognak mostani hivatalyaikban maradni, valameddig ő Császári Felsége az iránt más rendelkezéseket tejjend.

A' 14-dik tikkelyre azt felelte az Eboraki hertzeg, hogy ő Cs. K. Felségének akarattya az, hogy azoknak a' lakosoknak, a' kik magokat tsendesen fogják viselni, semmi bántodások le legyen.

A' 15-dik tikkely annyiban meg hagyattott, a' mennyiben a' katonai épületek elegendők és tágasak fognak lenni.

A' 16-ik tikkely meg változtattott, és úgy határozott meg, hogy a' lakosok csak azokban az esetekben fognak hadi szolgálat tételre köteleztetni, a' mellyek szokásban vagynak a' Cs. K. Auszriai Belgyiomban. Azok pedig, a' kik katonai köntösben vagynak, és fegyvert viselnek, a' 3-dik tikkely szerént, úgy fognak tartattatni mint katonák.

A' 17-dik a' 16-dik tikkelyre útasitatik.

A' 18-ik tikkely szerént szabad leszen a' lakosoknak, minden vagyonaikkal éggütt 6 hólnapok alatt oda menni, a' hová nékik tettzeni fog, és szükséges bátorság levelek is fognak nékik adattatni.

A' 19 dik tikkely egészlén meg hagyattott maga valóságában.

A' 20-ikra így válaszolt a' hertzeg, hogy a' további rendelkezések, az assignaták nem vétetődnek bé kész pénz gyanánt.

A' 21-ikre így : minthogy ez nem tárgyazza a' hadi dolgokat, valamiképen az előbbeni, úgy ez is a' további rendelkezésetől fog függeni, 's azokhoz alkalmaztattatni. A' mi pedig a' gabonás táarakat, és gabonát illeti, azoknak hasznokra fognak azok fordittatni, a' kiket törvényesen illetnek.

A' 23-ik meg hagyattatott, hogyha t. i. törvényes azoknak vagyonok és örökségek.

A' 24-tzikkelyre rövideden illy felelet adatott, hogy a' Fr. őrizet, a' katonasághoz tartozó személyek, és polgárok 's lakosok által tétetett adosság fizetessen ki.

A' 25-dikre illyen: *Mivel az előbbi feleletek világosan ki vagynak fejeztetve, semmi helye nincsen ezen tzikkelynek.*

Adattatott Valenciennesi fő kvártélyomban Juliusnak 28 napján 1793 elzt.

*Fridrik Eboraki hertzeg az égyesült ostromló seregnek fő kormányozója.*

A' fellyebb való tzikkelyekhez adattatott tzikkelyek ezek:

1. Tz. Ma, Jul. 28 napján, estéli 7 órakor fogja a' Fr. Garnizon, avagy őrizet, a' várnak külső erősségeit s. a. t. az ostromló egyesült seregeknek által adni, és hogy a' Garnizonnak ki költözéseig jó rend tartattafson, tehát, addig a' kapukon belől, a' várnak belső részében, és a' városnak citadeljában az őrizet fog vigyázaton lenni.

2. Tz. Hogy ha estéli 7 óráig feleletet nem adánd *Ferrand* Generál ezen fel tételekre; tehát előre meg mondatik nékie, hogy az ő halgatása által a' fegyver nyúgvás félbe fog szakasztatni, és a' sántzokból való ágyúzás újobban el kezdettetni.

3. Tz. Hogy azok a' seregbeli előjárók, a' kik az írásoknak és hadi eszközöknek által adására köteleztetnek, mind addig a' várban maradjanak, valameddig a' Cs. K. Commissariusok azon írásokat és eszközöket fel jegyzéndik, és által vejéndik.

4. Tz. A' jelenvaló capitulatióznak alá írása után mindjárt kezések fognak a' várba bé küldet.

tetni, u. m. 1. Obester, 1 fő Strázsa mester, és 1 kapitány; hasonló rangú Fr. tisztek által fognak ezek fel váltattatni, a' kik a' capitulatio tzikkelyeinek tökéletesitetések után ismét vissza fognak adattatni.

Adatott Valenciennesi fő kvártélyomban  
Jul. 28 napján 1793 elzt.

*Fridrik Eboraki hertzeg. s. a. t.*

Alább irtak, úgy, mint ki neveztetett és ki küldetett Commissáriusok, a' nekünk *Ferrand* Generál, Valenciennes városának és várának fő kormányozója által adattatott, és a' jelenvaló originalis capitulatio mellé ragasztatott, 's a' *Yorki* hertzegnek Jul. 28 napján 1793. elzt. által küldetett írásban ki jelentett hatalom szerént irt és emlitett tzikkellyeket kezünk alá írása által meg erősittyük.

Az Eboraki hertzeg fő kvártélyában Jul. 28 napján 1793 elztendőben.

*Boiland* Brigadéros Generál.

*Tholose* Fortificatio Director a' Brigader Generálnak képviselője *I. L. Perdry* az ifjabbik *Lameth, Pichon, Harnois.*

*Brussiez* a' Rivieri battalionnak kapitánya.

Igy lévén a' dolog, a' Valenciennesi életben maradott egészséges Fr. katonák August. első napján onnan ki költözvén, és a' capitulatio szerént, fegyvereiket le tévén, és egyszersmind arra kötelezvén magokat, hogy ők a' jelenvaló háborúban, sem a' R. Császár, sem a' vele frigyos fejedelmek ellen hadakozni nem fognak, vissza botsátattak hazájokban. Az ott találtatott, és a' győzelmeknek által adattatott hadi eszközöknek minéműségét és számát még most, minthogy ma-

gunk sem tudjuk, fel nem jegyezhettyük, továbbra kell tehát azoknak leírását halasztanunk.

*Valenciennes* elvétetésének historiájához tartozik még az is, hogy az utolsó ostromban 300 hóltjai és sebesei voltak az egyesült seregeknek. Az elsőbbség között találtatott *Querlonde* Ingenieur Obristlájtenánt, kinek fejét az ágyú golyóbis horta el. Az ostromoltattak 500 embernél is többet veztettenek el azon véres tsatában. Juliusnak 25 napján, egy magyar gyalog katonára egygy minás Frantz. katonát éppen abban a' szempillantásban lőtt föbe, a' midőn a' Cs. K. ostromló sereg alatt a' minát meg akarta volna gyújtani. Kár hogy ennek a' magyar vitéznek sem neve, sem regemente fel nints jegyeztetve, jutalmat, még pedig nagyot érdemlett volna ezen vitéz tselekedetéért, melly által egynéhány 100 embernek életét meg tartotta.

*Valenciennesnek* elvétetése más Fr. erősségeknek lakosaiban rendkívül való félelmet okozott. — Sokan világosan meg irták a' Párisi N. Gyűlésnek, hogy ha ennekutánna is pillongató szemekkel fogják a' Fr. seregek a' váraknak ostromoltatását szemlélni, és nem igyekeznek az ellenséget a' köz társaság földéről ki mozdítani, ők nem fogják magokat a' pusztító ostromnak tárgyúl ki tenni, hanem jó előre fel adni magokat. Nevezetesen, a' Cambraji lakosok, a' mint néhány közönséges levelek írják, levelet küldötenek *Koburg* hertzeghez, és arra kötelezték magokat, hogy ők minden szempillantásban készek az Austriai Ház birodalmának, mellyhez tartoztanak hajdan is, meg hódolni, tsak hogy legyen fel tételekben segítségekre.

*Moguntziának és Landaunak környékeiről.* — Múlt hólnapnak 20 és 21-dik napján a' *Modébachi* völgybe ütöttek a' Frantziák, a' honnan mindazáltal tsak hamar ki szoritattak. Következett napon, ismét szerentsét próbáltak, és fel hágván az *Anna* nevű hegyre, az ott hányatott föld

várakból és sántzokból egészlen ki szoritották a' Pruffzusokat, a' honnan újokban a' *Modebachi* völgybe mentenek, még pedig a' mint iratik, öt ezren, mellyet noha vitézi módon védelmezték a' Sclavoniai vég katonák, és a' *Tercy* regemen-tének harmadik batalionnya, mindazáltal, mivel kevesen vóltanak, kéntelenitettek a' nagyobb erőnek engedni, és magokat okosan vizsgálva vonni. Minekutánna segítségekre ment vólna *Kovachevich* Obester a' *Gradiskani* divisióval, két izben is vizsgálva üzték az őket üldöző Frantziákat, és telylyességgel meg nem engedték, a' *Bródi* és *Péterváradi* compániákat magoktól el szakasztatni. — Maga a' nevezett Obester is ditsiretesen viselte magát, mind tulajdon példája, mind katonáinak biztatásai által, és minekutánna paripája meg sebesitetett, és a' szöllő karók között nem lovagolhatott vólna, gyalog vitte katonáit az ellenség ellen. Mind a' tisztek, mind a' köz emberek ditsiretesen viselték magokat ezen tsatazásban.

*Manhejmban*, a' Palatinatusi választó fejedelemségnek anya városában Aug. 1-ső napján költ levélből olvassuk, hogy a' két hidi (Biponti) hertzegségben szörnyű kégyetlenséget vittének végbe a' Frantziák, és valahová fordúltak, mindenütt szomorú nyomait hagyták érzékenység nélkül való vad indulattyaiknak. Meg nem elégedvén a' városoknak és faluknak el pusztitásokkal, és meg égetésekkel, a' *Károly* hegyén lévő uraságoknak nyári mulató házaikat is porrá változtatták. Hasonlóképen bántanak *Landau* vidéken fekvő német helységekkel, mellyeknek lakosai, kiváltképen a' félénk asszonyok és gyermekek az ellenségtől való féltekben az erdőkbe futván, ottan bújdoklanak éhen és szomjan. — Jaj annak a' tartománynak a' hová ők lábaikat bé teszik.

*Germershejmből* az iratik August. 3-dik napján, hogy a' szövettséges fejedelmeknek hadi seregei, eggy ágyú golyóbis lövésnire táboroznak *Jokrim* alatt a' Frantziákkal által ellenbe, és hogy immár fél hóld formára bé is vagon

*Landau* rekesztetve. Hogyha ezt is tsak úgy fogjak védelmezni, mint *Moguntziát*, nem sokára kezünkbe fog esni. *Landau* igen szép nyóltz szegeletű, erős, és e' mostan folyó században feletőbb sok változásokon által ment város, 1702 dik esztendőben a' Cs. és N. Birodalombeli seregek által el vétetett a' *Frantziáktól*, következett esztendőben általok vissza vétetett, 1704 eszt. ismét meg hódolt a' Cs. és N. Birodalombeli seregeknek, és egész 1713-ik esztendeig a' több imperialis városok száma között vólt, ekkor két hólnapig tartott kemény ostromoltatása után a' *Frantziák* kezében esvén, az 1714-ik esztendőben szerzetett *Badeni* békefésgben örökösen által engedtetett a' *Fr.* királynak. Úgy tartjuk, hogy ha most is birásához juthatunk, előbbi állapottyába, t. i. a' N. Birodalomnak kebelébe fog bétettetni.

Azt is a' *Manheimből* jött levelekből olvasuk, hogy a' *Fels. Pruffziai* király *Türkheimbe* szállott kvártélyba, kétség kívül olly fel tétellel, hogy a' *Frantziáknak* útaitat bét rekessze, és a' *Brunsvigiai* hertzeg, 's Gróf *Wurmser* kórmányaikra bizattatott seregeknek segítségekre lehessen. Minekutánna *Landau* vidékéről el távoztak a' *Frantziák*, 35 ezer emberrel szabadon vagynak a' királynak kezei, oda küldheti azokat, a' hol leg inkább szükségesnek itilendi jelenlételeket. — Mind a' *Brunsvigiai* hertzeg, mind *Wurmser* Generál úgy helyhezgették magokat, hogy mind ketten hozzá kezdhethnek *Landau* ostromlásához.

*Neustadból* a' *Palatinatusi* Fejedelemségnek városából iratik, hogy múlt hólnapnak 27-ik napján, sok *Edenkobeni* lakosok futottanak vólna oda által, az a' hir menvén füleikbe, hogy a' Cs. K. seregeknek bal szárnya vissza vontat vólna magát a' *Frantziáknak* réájok lett ütések után. Az ugyan úgy történt, de koránt sem az ellenségtől való félelem miatt, hanem hogy ezen hadi fortélyok által bellyebb tsalhassák és törbe ejthessék őket. A' minthogy el is érték tzélllyokat, mivel minek-

utánna az el rejtetett batériákon belől mentenek vólna a' Frantziák, el bődültek az azokban készen vólt ágyúk, és mint a' zöld fű a' kaszás kaszája előtt, úgy hüllott az ellenség a' kártás golyóbisoknak zápora között, más felől pedig oldalra vévén őket a' Cs. K. lovasok, és a' *Conde* hertzeg corpora, sokaknak vérekkal meg festették fegyvereiket. Illyenképen nyakra főre vissza futottanak a' még életben és épségben meg maradtak, kiknek üzésekben néhány Fr. széna és szalma magaziumokban tüzet vetettenek a' győzedelmes vitézek. — Más nap hajnalban az *Edenkobeni*, és *Anna* nevű hegyeket is oda hagyták a' Frantziák, mitsoda indító okból, nem tudatik. Némellyek úgy vélekednek, hogy a' Brunsvigiai hertzeget akarják meg akadályoztatni, a' ki az *Auveileri* völgy felé masirozik, hogy hátul kerithesse az ellenséget, és *Landaunak* jobb részén szálhafson táborba. Annál bizonyosabb nints, hogy már *Wurmser* Generál a' Frantzia földre telepedett le, és bal részről fogja *Landaut* ostromlani. Oda váratik *Kalkreuth* Generál Lájtinánt is egynéhány Prussus regementekkel.

A' mint hallatik, *Landaun* felül, *Lauterburg* és *Weisenburg* vidékén gyülekeznek öszve a' Frantziák, holott már is 50 sőt 60 ezer főből álló sereg vagon készen.

### *Lengyel Ország.*

Múlt hólnapnak 11-dik napján tudtára adatatván a' *Grodnoi* Gyűlésnek, hogy a' Lithvániai nagy Marsalnak *Tyskievitz* úrnak örökségei az Orosz seregek által sequestráltattanak vólna: mingyárt az Orosz követhoz ment a' nagy Cancellários, azon történet okának meg tudására. Melly kérdésre rövideden azt felelte a' nevezett követ, hogy ez a' sequestratió mingyárt meg fogna szünni, mihelyt a' Pétersburgi udvar által kivánt tellyes hatalmú delegatió ki fogna rendeltetni, és ha ezt nem mivelnék, még több

Ország követei is fogságra fognának vitettetni. Ahoz képest Jul. 13-ik napján, a' Rendeknek meg egygyezésével ki rendelte a' király a' delegatiót. Azután harmad nappal eggy nótát, avagy jegyzést adott bé az Orosz követ a' *Grodnoi* Gyűlésnek, mellyben azt kívánta, hogy a' kívánt delegatiónak határozhatatlan hatalom adattatna, hogy így minden további halogatás nélkül, és meghatározott módon tractálhatna avval. — Más nap újjabb nótát adott bé, mellynek summája e' vala, hogy, ha Jul. 17 napján a' kívánt tellyes hatalommal fel ruháztatott delegatió ki nem fogna rendeltetni, ollyba tartya, mintha háborút inditanának, és ellenségesképen bännának az Orosz Birodalom ellen, és így nemtsak azoknak örökségeket, a' kik a' kívánt delegatiónak magokat ellene szegezéndik, hanem még a' király asztali pénzét is el foglaltatna, és úgy banna személyeikkel, a' mint a' környül állások, és a' dolognak mivóltai fognák kívánni. Azomban elkezdvén a' ki rendeltetett delegatió az Orosz követtel való tractát, mingyárt az első gyűlésben eleibe terjesztette, hogy hatalma nem volna a' második tzikkelynek, t. i. az Orosz seregek által el foglaltatott tartományoknak meg erősítésére. E' vólt az oka, hogy a' követ a' fellyebb említett két fenyegető nótát, avagy jegyzést bé adta a' *Grodnoi* gyűlésnek, mellyre Jul. 17-ik napján a' kívánt delegatiót meg is nyerte. Minekelötte e' következett volna, a' nevezett hólnapnak 15-ik napján, jelentést tett ez a' delegatió a' Lengyel rendeknek azon tárgyakról, mellyekről három elsőbb gyűléseiben az Orosz követtel tanátskozott. Egyszer mind által adta a' Pétervári udvar által küldetett, és az Orosz Birodalom 's Lengyel nemzet között fel állítatandó szövetségnek plánumát is, melly 10 tzikkelyből állott, u. m.

1. Hogy a' két Ország között, örökös békesség, és tökéletes barátság uralkodjon.

2. Hogy az Oroszok által el foglaltatott Lengyel tartományok formaliter által adattassanak,

3. Minden azokhoz való jussaikról örökösen le mondjanak a' Lengyelek , és az Orosz Birodalomnak minden Európában lévő birtokait garantirozzák , az az , azokért jót állyonak.

4. Az Orosz Birodalom , minden Lengyel Országhoz való további jussairól le fog mondani , és a' Lengyel korona mellett meg maradandó tartományoknak egésztségét , úgy a' mint most vagyon , garantirozni fogja.

5. A' Lengyel közönséges társasághoz illendő igazgatás formát fog annak adni , és azt is garantirozni.

6. Az Oroszok és Lengyelek között minden hasznos kereskedés fel fog állittatni.

7. Mind két részről biztosok rendeltetsenek az új határoknak ki jegyzésekre.

8. Az Oroszok által el foglaltatott tartományokban lakó Catholicusoknak tökéletes vallásbeli szabadságok leszen az Orosz Birodalom alatt.

9. Mind a' két Országnek javára még ennekutánna fel találtatandó tárgyak egy különös actában határoztafsanak meg.

10. Ennek a' meg égyyezésnek közönséges sé tétele hat hetek , alatt adattafson éggymásnak által.

Juliusnak 20 ik napján a' Prussziai követ is egy nótát adott bé a' *Grodnoi* gyűlésnek , mellyben azt kívánta , hogy a' Prussziai király részére is hasonló tellyes hatalommal fel ruháztatott delegatió neveztesen ki , mint a' minémű ki neveztetett az Orosz Császárné részére. Minémű következései fognak ezen dolognak lenni , a' jövendő idők fogják meg mutatni , mivel a' Lengyel király még *Jul.* 15-ik napján félbe szakasztotta a' gyűlést , és *Jul.* 30-ik napjára halasztotta annak újjobban lejendő el kezdését.

## B é t s.

Közelebb múlt vasárnapon, u. m. e' mostan folyó hólnapnak 11-ik napján, tartatott a' Szent *István* templomában *Valenciennes* várának szeren- tséssen lett meg vétetéséért való *Te Deum lau- damus*, és háláadó áldozat. Dél előtt tizenégy- gyedfél órakor fel gyülekezvén az egész Cs. K. udvar gála ruhájában, a' templomban pedig a' T. Káptalan, az Universitas, a' város Előjárói, az egész Clerus, és mind a' belső, mind a' kül- ső városokbeli T. papság, örömmel várták, 's fo- gadták ő Cs. K. Felségeket, a' kik dél előtt 11 órakor az udvarhoz tartozó tisztek 's belső tse- lédek, és gála forma ruhájokban fel öltözött magyar 's német testőröknek kisirések között gála hintójokban a' nevezett templomba mentek, 's ottan áhétatosan imádkoztanak a' kegyelmes egek által adatott győzedelemért. — Az isteni szolgálat alatt három salvét adott a' templom kö- rül állott gyalog batalion, mellyet a' bástyáknak fokaira ki vonattatott ágyúknak kemény ropogá- sai követtének. Az isteni tiszteletnek végbe me- netele után ugyan azon módon és pompával tér- tének ő Felségek Cs. lakó hajlékokba, a' miné- müvel a' templomba mentenek. Mindenütt az úttzákon öszve sereglett népnek buzgó kívánsá- ga követte ő Felségeket.

Midőn múlt hólnapnak 27-ik napján *Linde- nau* Gróf és Prusszus Oberstlájtinánt, mint Kurir, *Moguntzia* meg vétetésének hírét *Laxenburgba* vit- te volna ő Felségeknek, mind ketten tapsoltanak örömökben, ő Felsége pedig a' Császár, a' ne- vezett Gróf úrhoz való kegyelmességének ki nyi- latkoztatására a' *Mária Theresia* vitézi rendjének tzipmerét, a' kis keresztet függesztette nyakába, a' Prussziai *pour le merite*, az az, érdemért való rendjének tzipmerén alól, mellyel már annakelőtte fel vólt a' nevezett Gróf úr, tulajdon fejedelme által ékesítetve. Ő Felségének ezen kegyelmes

maga le erefzkedésén, annyira meg illetődött *Lindenau* Gróf úr, hogy örömeek könnyvei tsordúttának ki szemeiből.

### *Magyar Ország.*

*Zemplén Vármegyéből*, nevezetesen *S. A. Új helyből* írja egy jó levelező barátom, hogy a' sok esözések miatt kevés reménység vagyon a' hegy allyai jó és bő szürethez, hogy a' tavali bokroknak tellyességgel semmi árrok nintsen, és hogy lámpással sem lehetne kupetzeket, avagy bór vásárlókat találni. Nemtsak a' szöllo termo hegyekre, hanem a' ízéna gyűjtésre, és gabona aratásra nézve is ártalmas vóit, a' sok égi háború, és gyakorta való jég és zápor esözés, melly a' renden feküdütt, és boglyákra rakatott ízénát el horta, a' lábön állott gabonát a' földig le tsépelte, a' búza kerefzteket pedig ki tsiráztatta.

Ugyan *Zemplén Vármegyéből* irattatik hozzám, hogy egy *Vetse* nevű faluban kvártélyozó Uhlanus katonának a' felesége azt jövendölte, hogy *Gál Szécsben Sófia* napján esendo vásárkor nagy tűz fogna támadni, de nem emberi kéz által, hanem másképen. Bé is tellyesedett jövendölése, mivel a' gyalog vásár alatt nagy fekete felhő kerekedvén az égre, nagyot tsattant, és egy oda való úri affzónyságnak tsúrébe bé ütven a' menkö, mind magát a' tsürt, mind az ottan lévő gabona affztagokat porrá tette. A' mint nekem iratik, többet is jövendölt ez az affzony, a' mi bé tellyesedett, melly által olly nagy kedveséget szerzett magának azon a' környéken, hogy tsuportosan mentek hozzá az ott lakó urak és úri affzonyok, még pedig nem üres, hanem tellyes kezekkel, akarván tölle jövendöbeli szerentsés, vagy szerentsétlen dolgaikat hallani. De az ilyen emberi jövendölésekhez, ha némellykor történetből bé tellyesednek is, nem lehet ragafzkodni, és azoknak hitelt adni.

*Jelentések.*

Nemes *Füskúti Landerer Mihály* Posonyi, Pesti és Kalsai könyvnyomtató és könyváros úrnál találatnak következő ki nyomtatott új könyvek :

*Frantziai Országának, az első fel zendüléstől fogva valóságosan el követett gyilkos és szérentsétlen történetei, mellyeket magyarra fordított Gu-bernáth Antal 8-vo 1793 — 36 xr.*

Ezen könyvnek, a' melly magában foglalja a' Frantziai új rendelkezések idejektől fogva valóságosan el követett gyilkos, és el iszonyodásra méltó tselekedeteket, a' német nyelven ki adott mintegy 10000 nyomtatványai el adattak. Az ebben lévő fel jegyzések foganatos mivóltúak, nagy érzékenységűek, és igen szívre hatók. Arra való nézve N. *Füskúti Landerer Mihály* úr, egygy igaz hazafi, egyéb érdemes hazafiaknak kedvéért ezen, mintegy 25 árkušból a' magyar nyelven is el készített munkát alacsony árron, leg főképen azért, hogy ki ki meg szerezhesse, ki botsátotta.

*Mátyás István, M. D. Nemes Küküllő, és Maros - Székből égyyesült Vármegyének R. Physica Ó és Új Diaeticájának 6-ik Darabja 1793. 2 forint. Mind a' hat darab 9 forint.*

*Herfort és Klárka, valami az érzékeny szíveknek kedvéért 8-vo 1793 — 1 for. 15 kr.*

*Magyar Gyász, vagy is Második Lajos magyar királynak a' Mohátsi mezőn történt veszedelme 8 vo 1793. — 30 kr.*

Extractus Stephani Verböczi; sive Succincta Explicatio decreti Tripartiti Juris Consuetudinarii incltyti Regni Hungariae. Cum distincta ad quamlibet materiám applicabilium Titulorum et

Articulorum provocatione in usum Tyronum, Causantium et Procuratorum. 8-vo 1793 — 1 for. 30 kr.

Szuhányi, Francisci Xav. Considerationes probi ac sinceri Patriae Civis, quae Juvenum mores corrumpunt, eosque communi Societati noxios reddunt. 8-vo 1793. — 30 xr.

\*

\*

\*

Posonban *Wéber Simon Péter* úrnak könyvnyomtató műhelyében illy tzimű könyv nyomtatatik mostan: *Rontó Pálnak*, egy magyar közkatonának, és *Gróf Benyóvszky Móritznak* életek, földön, tengereken, álmélkodásra méltó történetjeiknek, 's véghez vitt dolgaiknak le írása, a' melyet hazánk dalmáinak kedvéért versekbe foglalt *Gróf Gvadányi József magyar lovas Generális*. — Ezen munka a' Pesti vásárig ki fog a' sajtó alól jönni. Találatnak fellyebb nevezett *Wéber Simon Péter* úrnál azon *Gróf* munkáiból más nyomtatványok is, u. m. az *Ország Gyűlésének Satyrice-critice való le írása s. a. t.* egy *falusi Notáriusnak Budára való útazása; Török háborúra tzelozó gondolatok; XII Károly Svétzia Ország királyának élete, és álmélkodást felül múló vitézségének le írása s. a. t.*